

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів на
недільні святках.

БУЖОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Передплата
10 зр.

Ситуація парламентарна.

Після найновіших вістей з Відня ситуація парламентарна мимо поладження кризи кабінету ще не зовсім вияснила ся. З угрупованя сторонництв показує ся, що трудно зложити етапу більшість, якої собі Бадені бажає. А віденські газети ворожать, що сей клопіт К. Баденіого так скоро не мине ся.

Neue freie Presse характеризує теперішню ситуацію парламентарну так: „По остатних випадках, видно ясно, що кабінет зріє ся взагалі наміру утворити етапу більшість, однак буде мати в потребі польско-чесько-клерикальну більшість, на котру може числити“.

Вчера оголошено розпоряджене язику для Чехії, про котре тільки літ говорило ся. Найважніші постанови єго такі: Власти судові і державні прокураторії, власти залежні від міністерства справ внутрішніх, скарбу, торговлі і рільництва обовязані тепер на устні і письмєнні проєбси сторін відповідати в однім з тих двох язиків краєвих (чеським або німецьким), в яким написана проєбса! Ті власти мають дальше при всякім урядованю і дальшій веденю справ, а також в трибуналі і в сенаті уживати сего язика, в яким подано перше подане.

Всі публичні оголошеня мають видавати ся в обох краєвих язиках. Оголошеня для поодиногих громад мають видавати ся в язиці даної громади.

В справі, в котрій сторони уживають обох язиків, рішене має видавати ся в обох язиках, коли суперники не порозуміють ся самі в справі язика.

Кореспонденція згаданих повисше властей з властями автономічними має вести ся в язиці тих автономічних властей.

Урядовий язик властей війскових і жан-

дармерії для кореспонденції з ними сим розпорядженем не рішений. Таким чином від вчерашного дня се нове розпоряджене має в Чехії вагу.

Друге розпоряджене, видане вчера, постановляє, що від 1901 року кожний новий урядник мусить знати докладно обі мови.

З нагоди сих розпоряджень каже Fremdenblatt, що видане в р. 1880 розпоряджене язику для Чехії не вдовольило ані тамошних Німців ані Чехів. Німці жадали для своїх територій лише німецького язика, а Чехи жадали заведеня чеської мови у внутрішній службі в цілій Чехії. Теперішнє нове розпоряджене, що правда, не вдовольє Німців, але треба зважити, що коли признати замкнену німецьку територію для німецького язика, то тим усеунулось би сей язик з чеської території, з чого Німці певно не були би раді. І Чехам се розпоряджене не зовсім припаде до вподоби, бо они хотіли чеської мови в цілій службі краєвій. Всяким клопотам з сеї причини зарадить найліпше школа, де вчать німецької і чеської мови.

Листи з Сирії.

I.

(Опакане становище християн у Сирії. Претензії православних проти Росії. Як мусульманин убив святильника російської церкви. Ноябрьські вбивства в Бейруті. Мазрааський напад на церкву. Байдужність і нечесність турецьких властей. Бійка генерал-губернатора з прокурором. Прихильність Росії до Туреччини і зріст ворожнечі проти неї у східних християн. Як мене побили каміннями. Колишні причини сьвіднього москвофільства і сучасний рішучий його виадок.)

В Європі всі думають, що Сирія — то одна з найспокойніших сторін Туреччини: Друзів,

що були повстали, приборкано ще в осени, — дак який же инчий може бути тут клопіт?

Я живу в Сирії вже з півроку, живу в Бейруті, себто в місті, яке справді є найспокойніше на цілу Туреччину, — і по щирій совісти можу сказати, що тільки страшенні нещастя Вірмен та ворохобня на Креті можуть затуляти од наших очей нестерпичу біду таких „супокойних“ провінцій, як Сирія!...

Приїхав я сюди з цілями чисто научними, філологічними, і через те навмисне оселив ся в такій арабській сімї, де ніякої мови не знають, опроче як своєю рідну арабську. Звістка про те, що приїхав „москобі“ (бо я вважаю тут за „москобія“, і мене не розуміють, коли я кажу, що я українець або малорус)... так от, кажу, звістка про те, що приїхав „москобі“ та ще такий, що розуміє арабську мову, швидко облетіла цілий квартал (дільницю міста) Рмейль, де я оселив ся. Завважу до речі, що в тім кварталі живуть самісїнькі православні, і через те він часто зветь ся „Росія“ („Москобі“), хоч тут не має жаднісїнького росіянина: бо на сході ознакою національності вважають не мову, а віру. За перший тиждень мене одвідала мало не тисяча православних арабів. Всі раді були нагоді, що бачуть „москобія“, і всім хотіло ся побалакати щиро, висловити свої жалі, розпитати ся, через що Росія не виповняє своєї місії, не обороняє православних на сході. Всі жадібно ропитували мене, чи нема в мене з собою звісток: „чи швидко завалить ся ненависна Туреччина? чи думає нарешті Росія заступити ся за православіє і забрати Сирію собі? Коли-ж не Росія, то може забере їх арабів хоч яка-небудь держава?“ Я всім поясняв, що з мене філолог, а не політик, та мене не слухали і гірко оповідали про більше чи менше нові факти, які добре ілюструють тутешню безправність, підкупність і насильство. Правду кажучи, всі ті жалі більше-менше скидали ся один на один: мусульманин убив або зрабував християнина або збезчестив жінку, а правління або засудило самого таки хри-

32)

ЗАЛІСЄ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

Ще якби селяни знали розповісти розумно, чого їм потрібно, то скорше їй порадов би їм, а то они розповідають, як діти; відгадувати треба, що їх болять. А не відгадаєш або не догодиш, відвертають ся або їй гнівають ся.

Приїшов раз до Славка селянин троха підпитий.

— Дай Боже добрий-день!

— Дай Боже здоровля!

— Що скажете, газдо?

— Я до вас, паничу, як до тата рідного. Нема кого порадити ся, тільки ви одні в селі.

— Чого-ж вам від мене потрібно?

— Як до тата рідного приходжу до вас, паничу, бо не можу витримати. І єму і собі смерти зроблю, аби на другий раз не зачіпав ся.

— Против кого ви то говорите?

— Против кого-ж, як не против него!

Збив мене, паничу, так мене збив, на землю кинув....

— Та хто такий, коли, як?

— Коли? Вчера сночи! Іду я від Мошка, а вже було троха пізно, іду я, іду, тримаю гуску соли за пазухою — і нічо! іду...

— А кілько в Мошка порцій випили вчера? — перебив єму мову Славко.

— Присяй Богу, іно три! Чекайте, зараз вам скажу: я поставив квартиру, потім Сеньків Іван — знаєте? — далі... чекайте... Козак... і ще хтось... от не пригадаю собі. Але, бігме, паничу, я не був паний, борони Боже!

— Ну, і що далі?

— Так іду я собі, іду-іду, несу гуску соли за пазухою... аж ту коло перелазу Дорошихи дивлю ся, хто іде? він іде!

— Та хто такий?

— Хто? Дорошихи син, Іван, той, що з війська в осени вернув, а брата має у Львові!

— І що далі?

— Що далі? Вибив мене, взяв і вибив мене!

— За що?

— Вибив так! раз поза уха, другий раз поза уха, на землю кинув і пішов.

— Але за що, питаю ся вас.

— То знаєте, паничу, ще за єго небіжчика-тата... Мав я з ним процес...

— І хто виграв?

— Він, аби в гробі перевернув ся!

— Ага, тепер розумію. Ну?

— Так іду я коло перелазу Дорошихи — тої вдови, знаєте? — дивлю ся, іде він. Я до него: „А! добри-вечір, пане Дорош! Добре, що я вас здивав!“ — А він мені на то: Чого вам, каже, треба від мене? А мене взяла така лють: „Чого мені, кажу треба від тебе? Ти не знаєш? А що-ж, ти не гадаєш направити тої кривди, що мені твій тато зробив.“ — Відчепить ся! — він мені так. „Не відчеплю ся, кажу, най ту згину, а не відчеплю ся! Добре, що я тебе здивав.“ Тай за рукав єго хап! А він вирвав ся тай в ноги! Гов, чекай, не втікнеш мені, пташку! І як вийму гуску соли, як кину за ним, а в нім аж гепнуло. Маєш за твого тата! А він тоді до мене та за ковнір, як тарахне сюди-туди, а потім в сніг...

— Чого-ж ви від мене хочете? — вже знетерпелив ся Славко.

ствянина, або, через те що консули напосіли ся, посадили мусульманина в тюрму, та другого дня випустило на волю, і він собі ходить та знов бучу збиває. Зпоміж тих звісток, про які я довідався першого тижня, дві справді різно одрізняли ся од других. Одна — про те, як вадій (генерал-губернатор) вигнав із своєї хати православного митрополіта Бейрутського (Гавриїла), що прийшов до нього домагати ся правди: митрополіт Гавриїл — руссофіл, і через те всі дивували ся, що Росія (тїснїш — консульство) анї сльцем не обізвала ся за нього. Друга звістка — ще гірша: як мусульманин побив священника російської церкви. Скоїлась ця подія в січні 1896-го року. Православний священник Яків Суваля, зроду араб, і турецький підданий, але священник тутешньої російської церкви, ішов собі по Довгому Базару („Сук Таввиле“). Перед тим був випав дощ, на шляху було болото, і старий Суваля посував ся по вузькому тротуару коло самісїнських крамниць. Коло крамниць мусульманина Даука було наставлено стільки стільців, що й проходу не було. Суваля лагідно попрохав, щоб Даук дав йому місце пройти. Даук на те закричав, що собаці-християнинові не дасть проходу. — „Парубче!“ плехенько одказав священник: „за що лаєш ся? Подивись на мою свинину, — адже я-б міг тобі бути за батька!“ Розяютований Даук вдарив Суваля по щоці тай то так сильно, що з нього злетїв священницький капелюх, і сам Суваля впав у болото. На те дивив ся весь базар, всі були обурені страхом як, всі сподівали ся, що російське консульство суворо покарає Даука; більшіна людей сподівала ся навіть, що Росія на цій підставі вчинить окупацію Сирії... Та перебуло ся без того: не то що Сирию не окуповано, ба навіть Даукови нічого нічого не зроблено. Я не можу переказати вам, читачі, того палкого жалю й обурення, що світило ся в очах моїх оповідачів. — „Кажуть усі“ додавали вони, „що тодішній російський консул Петкович та його драгоман Шхади дістали од вадїя п'ятьсот червінців, щоб загасити справу...“ І вона справді загасла! Католики і мароніти тепер нам цвікають в очі, сміють ся з нас, сміють ся з Росії, кажуть, що вона не тільки проти вірмен стала, дарма що вірмене — теж християне, ба навіть не хоче дбати і про своїх православних, аби не сварити ся з Турком... Пане — Агатаджельос (це так мене тут звуть)! ростолкуй нам, що ми маємо думати про все отаке!“

А „пан Агатаджельос“, звісно міг хіба плечима здвигати на „все отаке“. Зрештою, я не тільки плечима здвигав, а ще й почував ся зовсім пригнобленим. Врештїня було од усіх тих речей невимовно важке. З одного боку бачила ся у моїх оповідачів горяча віра в те, що Росія, яка колись ходила війною на турчина задля православних славян, не може забути православних арабів. З другого боку — чуло ся

якесь глухе, доволі несвідоме, але дуже гірке розчарування. Мені шкода було тих бідних людей.

Надійшов ноябр. Сонце заходило зарані, і після заходу ніхто, звичайно не осмілював ся виходити з хати. Мені тая полохливість не довго могла здавати ся смішною. Я, європейським звичаєм, не вкладав ся спати зарані, а займав ся до півночі або й довше. І ото не раз, бувало чую: хтось десь поблизу вистрілів, далі зраз — другий вистріл, часом — третій. В ранці роспитаєш ся, що там таке було вночі. Довідеш ся: мусульманин забрав ся до християнського кварталу, достеріг якогось християнина, що зважив ся вийти вночі на шлях, або й попросту викликав його, постукавши в двері, — ну, й застрілів. Коли на гомін од вистрілів прибіг караул (поліція), то — це вже так і знайте — захоплено не вбийцю, а, наприклад, християнського візника, який вибіг на гвалт, і сьогодні той бідозашний візник сидить у тюрмі. Промине день, — можна буває довідати ся й про кінець тієї історії: або засуджено візника, ніби-то він вчинив убийство, або випадком знайшли ся свідки, що могли доказати безвинність візникову і навіть назвати правдивого вбийцю; в таких разі того заводять до тюрми. Ще мине день — доведеш ся, що вбийця вже гуляє собі на волі...

Отакі історії — то найзвичайніша річ, і серед тої щоденщини лиш іноді було почуветь ся щось новіше й цікавіше. Іде, наприклад, Шхади, драгоман російського консульства (підданий турецький), християнським візником, а назустріч береть ся візник-мусульманин. Християнин не звертає з дороги, — то мусульманин вихоплює з кишені револьвера і стріляє. Куля влучає в задок воза, коло голови самого Шхади. Це, як бачите, історія трохи цікавіша, і про неї оповідають трохи більше, ніж про звичайне вбийство. Для мене (не для тутешніх) ще цікавіше було довідати ся про пригоди в Триполі (це — трошки на північ од Бейрута). В початку ноябрю приїхало звідти багато людей до Бейруту тай переказувало, як у них мусульмане позабірали череди і витолочили кінями багато нив. Місцевий губернатор — він сам отаман над розбишацькою ватагою, а через те покривдженним бідозахам нема куди вдатися. Приїздив до Бейруту і митрополіт з Триполі, пожалів ся російському віцеконсулові (консула тепер нема), і той зателеграфував скільки разів у Константинополь до російського посла Нелідова. Визначено судову розправу, але суд повів діло так, що не захтів переслухати нелюбих свідків, а потім засудивши таки декого з мусульман в тюрму, зробив це тільки на показ, а на правду нікому нічого не було; тай триполійський губернатор, якого присуджено свинутти з посади, любісенько зостав ся на ній. Російське консульство знов зачало протестувати, та хіба серед турець-

кого заколоту можна до чогось добитись?! Якби Крета не збудоражила всіх, то можеб пощастило добити ся од Порти наказу, щоб триполійський губернатор покинув свою посаду... на один день. А тепер, коли й у Константинополі нема ладу, і на день нема надії! Арабське прислів'я каже: „Тут і людям скрута, — то де вже там вважати на котячі примхи!“ або по нашому: „Не до поросят, коли свиню смалять“. Де вже там султану думати про триполійців!

А. Кримський.

(Дальше буде.)

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 7-го цвітня 1897.

Іменоване. Адюнкт будівництва Мойсей Гольдфрухт іменованій інженером при краєвім правительстві.

З університету. Дня 3-го цвітня відбула ся промоція Генрика Метша на доктора прав в авлі тутешнього університету.

Перша промоція жєнщини в Австрійській імперії відбула ся дня 2. цвітня на віденськїм університеті. Панна Гавриїла Посаннер, здобувши собі вже перед кількома літами докторський диплом на університеті в Ціриху, зложила наново на віденськїм університеті строї іспити з добрим успіхом і промовала ся на доктора усіх наук лікарських. Нова докторка отримала посаду лікарки при дівочій гімназії у Відні.

Посол др. Роман Яросевич написав і містить у звіснїм віденськїм тижневнику Die Zeit статю „Polen und Ruthenen“. Перша половина статі вже напечатана в послїднїм, 131-ім числї Die Zeit з дня 3-го цвітня с. р.

Заряд трачки черновецької перенимає симі днями новоіменованій директор Посиф Фіяля з Герцу від свого попередника дир. Франка.

Про научність фонетичної правописи. З Бейруту пише нам орієнталїст-Українець А. Кримський: Д. Волян, як видно з „Буковини“ ч. 54, думає воювати проти фонетичної української правописи тим способом, що покликає ся на слова Леконта, члена Паризької Академії наук: „Тільки необразовані і неотесані народи, які не мають анї літератури анї історії, можуть уживати фонетичну правопис.“ Сей аргумент колись уже була виставила також „Галицкая Русь“, — значить ся, він доволі популярний у Галичинї чи Буковинї, а через те я вважаю непоганою річю пояснити читачам, що думають про фонетичну українську правопис не Леконти, які про українську мову певне й не чували, а спе-

— Я до вас, паничу, як до тата рідного: зробіть мені право, я вам і заплачу, а до криміналу мушу его вєадити!

— Та за що?

— Як, за що? Найпокутує за свого тата і за себе!

Славко підійшов ближше до п'яного і відповів єму грізно: — Я вам зроблю таке право, що не Дорош, а ви підете до криміналу? Розумієте?

Селянин отворив широко очі: — Так ви кажете? Фі-ю-фі! Бувайте здорові!

Обернувшись і пішов, а Славко засьміяв ся. Мав одного ворога більше; вже на другий раз не прийде до него як до „тата рідного.“ — —

Ту сцену з п'яним селянином він розповів ще того дня Манї; думав, що єї тим розвеселить. Але она тільки усьміхнула ся і то так якось милосердно, як би жалувала Славка або селянина. Се здивувало его і він замовк.

— Проза життя... замітила она коротко.

— Звідки-ж узяти поезію життя?

— У п'яних селян єї не знайдете, а коли й знайдете, то та поезія буде п'яна.

— Тверезої поезії нема — відповів Славко, граючись словами.

— Так, однак упитись можна не лише сивухою, але й шампаном.

— Наслїдок зовсім той самий, похміле однакове.

— Але не ся не однаково.

— Звідки-ж шампана взяти?

— Треба собі заробити.

Славка інтригували ті присьпівки Манї. Що она хотїла ними сказати? Шукати вдоволення не в простих розривках або й роботі, а в якихось вишуканих?... „Кокетка! прийшло єму на думку — як всі Польки. Пильнуй ся, Славку!“

— В Залїєю шампана не дістати...

— В Зільбера певно нї... замітила на то дївчина, замовкла на хвилю, а коли Славко не відзивав ся, додала: — Прошу вас, пане Левіцький, пояснїть ви мені се! Ви так все на розум берете, отже що ви

мені на то скажете? Молодість — то капітал, н. пр. сто тисяч. Дїстає ся сей капітал, можна сказати, без заслуги, сам приходиться і не минає ся якийсь час, н. пр. від 20-го до 30-го року життя, немов жде, щоб з него витягнути як найбільші користи. Що робити, аби той капітал як найбільше визискати, як найбільше процентів зібрати?

— На старість?

— Не на старість; про старість молоді люди не думають. Ви думаєте, що з вами буде за трицять літ?

— Нї.

— І я нї; не думаю навіть, що зі мною буде за десять, за пять, за два роки; найдальше сягаю думкою на кілька місяців, на рік; на такий час можна ще якийсь пляни снувати, а на дальший час трудно.

— Се дуже справедлива замітка.

— Добре; отже що почати з молодістю? Чи єї пильнувати, щоб як найдовше цвила другим на потїху, чи єї в приступі одушевлення випити душком, як ча-

дніаїсти-історикн руської мови, москалі зроду, професори Петербурського і Московського університету. В Петербурзі історію руської (себ то велико- і мало-руської) мови читає проф. Соболевський. Він великий ворог усього українського, алеж у всіх своїх працях держить ся тільки кулішівки (диви напри., його „Лекції по історії руського языка.“ Спг. 1892 і всі статті, які він містив у „Журналі Міністерства Народнаго Просвѣщенія.“) В Моківі історію руської мови викладає проф. Брандт, щирій великорус. Він теж у всіх своїх філологічних розправах наводить українські слова не інакше, як кулішівкою і перекладаючи Міклошіча на рос. мову, він усі українські слова перевів з абцадла на кулішівку. Та він не обмежаєть ся тим мовчазливим признаннем виємности кулішівки над якоюсь инчою правонією: він що року з університетської катедри рішучо заявляє, що найбільш наукова з усіх малоруських правописей — кулішівка. Правопись Максимовичеву (етимологічну) він гудить, бо бачить в ній багато ненаучности, „не говоря уже о безмысленности етимологического правописания вообще.“ В своїх недавно виданих (1894 р.) „Лекціяхъ по фонетикѣ сербскаго языка“ проф. Брандт дуже вихвалєє сербську правопись, бо вона, каже, чисто научна. Думаю, що не завадить знати австрійським русинам як дивлять ся на фонетичну українську правопись в двох найважнійших осередках російської просвіти, жерелах російської філології.“

З приватного листу з Київщини виймаємо про погром жидів у Шнолі таку вістку. Дня 3. марта в містечку Шнолі (київської губ.) селяни геть чисто порозбивали всі жидівські крамниці й магазини, повикладали всі товари на шляхи, в саме болото, і топтали ногами. А почало ся все од самих жидів: жиди побили деяких селян ваговими тягарями, поклавши їх у мішочки, і таким способом убили шестеро селян. Тоді розлютований люд кинув ся руйнувати крамниці. На день перед тим приїхав до Шнолі з Києва віце-губернатор і прибули для езекуції козаки (великоруські). Віда бідному людови!

За що і на що „Галічанін“ а за ним его сателіти „Бук. Вѣдомости“ і т. п. виставили, як ми вже спіснули, „проповідникови“ румунізаторських казань агітаційних Іванови Прокоповичови „свѣдѣтельство отличного знания русской“ мови? За те, що відправив у Львові торжественне „молитвеніє“ за Івана Наумовича, а на те, щоби піддержати тим кандидатуру сего панотчика на місце консисторського радника. Не сумніваємось, що ся нова заслуга славного із свого мовчання проповідника „русского“ та похвальне свѣдоцтво з так міродайної сторони допоможе Прокоповичови, що поверне з Відня вже з декретом в кишені, та поборе навіть найсильнішого (!) конкурента, славного зі свого інспекторства Мартиновича. Справді, нашій консисторії можна погра-

сом пе ся на чєсь здоровлє чи може пити помаленьки, смакуючи так, як староста смакував старє вино у нас по ловах?

— Звідки вам такі думки прийшли, панно Маню?

— Менше о те; дайте мені відповідь!

— Що почати з молодістю? Справді, цікаве питанє. Ми в молодих літах працюємо на то, аби в старших літах мали самі що їсти і другим могли дати їсти. Се донкє потрібне. Рівночасно у вільних хвилях бавимо ся більше або менше розумно.

— Добре — відповіла Маня, а коли завважала допитливий погляд Славка на собі, замітила ще: — Ви не дивуйте ся мені; отсе питанє мучить мене від якогось часу і я хочу найти на него хоч сяку-таку розумну відповідь... Отже ви, мужчини, особливо менше заможні мужчини, працюєте за молоду, аби мати безпеку на будучність. Крім того, кажете, бавите ся більше менше розумно. Що то є розумна або нерозумна забава?

тулювати до єї „найгіднійших“ кандидатів; вже як вибере собі котрого, то люди не можуть надивувати ся.

Буковинець на Мадагаскарі. Від не давна пробуває у Відні Філомен Служанський, родом з Буковини, що приїхав туди по семилітнім пробуваню в Мадагаскарі. Служанський належав давнійше до аветро угорської військової маринарки відбув подорож на около світа на корветі „Фридрих“ від 1874 до 1876 р., був підчас послідної російско-турецької війни на покладі „Нарент“ на турецьких морях: в році 1888 покинув службу і удав ся до Мадагаскару, щоби там обісти кушцем. Він був одиноким австрійцем в своїм заводі на африканськєм острові і єму удало ся виробити великий відхід австрійських виробів, як ріжних музичних інструментів, ламп виробів із скла, одіжи, біля і черевиків. Коли в році 1894 Французи виповіли війну королеві Ранавальї III, підпомагав їх Служанський радою і ділом. По закінченю війни Французи не хотіли признати єму винагороди, яку Служанський числить собі і він приїхав тому до Відня, щоби за помічю міністерства заграничних справ добити ся справедливости. Служанський списав свої цікаві пригоди в чужив краях, а капітан Вальтер відчитав їх в сали наукового клубу перед численною публикою. Відчит був, як можна догадувати ся, дуже займающий.

„Благонадъожная маладъож“ з черновецького „русского студенческаго общества „Карпатъ“ вчить ся, як „Галічанін“ доносить, що пятниця московської мови мабуть у г. Геровського, бо ніхто инший з „консерватистовъ“ не знає „настоящего литературного языка русскаго“. Ну, в тім нема нічо дивного, дивне тільки те, що „Бук. Вѣдомости“ і „Бук. Post“, подаючи те саме справозданє про діяльність своїх пупілів з „Карпата“, не згадали про сей курс. Годі припустити, щоби „Б. В.“ всидались, що рускі діти свого цурають ся а чужого хапають ся, остає проте тільки московське „заячесєрдіє“ ізза нечистої совісти.

Перші жертви з австрійської залоги на Креті, іменно: 1 офіцер і 3 вояки згинули, а 7 вояків ранено семи днями на Креті — після донесєня з Канє до Трієсту.

Побили жидів в Ходорові в Галичині мазурскі робітники, що працюють там при залізниці. Причину до розрухів дала суперечка одного робітника з жидом, що торгував ся за помараньчу, а дальша причина лежить в страшнім визиску захожих робітників зі сторони жидів. Всі доми жидівські виглядають тепер як по битві, без вікон і дверей, з поломаними меблями і знищеними засобами торговельних товарів. з Рогатина причвалало 66 гузарів, а зі Львова приїхало 110 жовнірів ніхоти і аж тогди настав спокій.

— Отім би можна писати цілу розправу; не можу вам так відразу се означити. Мені видить ся, що з розумної забави не повинно бути шкоди моральної або матеріальної або одної і другої.

— Розумію... А що ми, дівчата, маємо з молодістю починати? Якийсь час учимо ся, а потім?

— А потім виходіть замуж! Се найрозумнійше.

— Ні, пане Левіцький, не жартуйте! Коли котра з нас хоче і може виходити замуж, то певно виходить. Иньша може вийти замуж і не лякає ся того, що буде комуєсь тягарем, але поки рішить ся, має н. пр. два, три роки часу. Роботи на стілько не має, щоб за нею забула про потреби серця, отже що має почати з вільним часом, з тими кількома літами молодости?

(Дальше буде.)

На Сибір будуть вже тепер, після розказу царя, діставати ся проступники вигіднійше, бо будуть їх везти залізницею, а не провадити пішки, як було доси. Пішка подорож тревала від Томска до Іркутска 98 днів і була тяжшою карою, ніж саме засланє, бо вязні мусіли ваяти ся часом цілими роками по дорозі по так званих центральних вязницях, заким дістали ся на місце засланя.

Утікла з дому донька посла Кронаветера, 25-літня панна Фані, як здає ся, зі своїм любчиком, котрому був батько противний. Перестраханний отець пошукує де може свою рішучу доньку.

Сьмілу крадіж сповнили в Чернівцях дня 3. цвітня незнані доси злодії. Межи 7. а 8. годиною вечером вломили ся до мешканя гандляря вином Саломона Пікера, при улиці почтової ч. 2, порозбивали всі шафи і шуфляди та забрали дорожочністий і паперів на 2000 зр. Здає ся, що при роботі сподосив їх хтось, бо на землі лишили розложено хустку і поскладану постіль, котру очевидно мали намір також забрати. Сьмідість і звиність крадежи доказує, що злочинці були добре ознакомлені з розкладом мешканя і звичаями мешканців; поліція слідить їх енергічно.

Жидів в палаті панів є три, іменно президент Гомперц з Берна, барон Опенгаймер і радник двору проф. Грінгут з Відня. В раді державній є їх 11, а всі майже з Галичини і з Буковини: др. Е. Бик з Бродів, др. Г. Колішер з Перемишля, др. М. Трахтенберг з Коломиї, др. Бєнно Штавхер з Чернівців, радник П. Караїс з Відня-Леопольдштат, др. Л. Феркавф з Егер V. курия, а з торговельних комнат Львів — Яков Пінес, Краків — др. А. Рапапорт, Броди — др. М. Розеншток, Бєрно — П. Авєиц, Чернівці — Д. Тітінгер.

Пожар при улиці Рільній в Чернівцях ч. 21. в загороді М. Яворського повстав з неосторожності дїтий, що бавили ся огнем, і знищив стіжок соломи, дах мешкального дому і шінку. При тім спалило ся пять свиний. Огонь загасила міська сторожа огнева. — Дня 2. цвітня вибух огонь на фільварку пахтаря Готліба в Кіцмані і знищив всі будинки і великі засоби кукурудзи. З живого інвентаря згоріло 40 волів. Огонь постав з експльозивї лямпи. Ратунку не було жадного; шкода виносить коло 20.000 зр.

Помер Іван Брамс, славнозвісний відєньскій музик і композитор в 64-ім році життя. Его композиції обнимають всі галузи музики, крім опери.

Телеграми „Буковини“.

З дня 7-го цвітня 1897 року.

Відєнь. Рада державна з причини наглого внесєня п. Яворського і Нітшого, щоби відповісти на престольну річ адресою установила комісію з 48 членів. По відчитаню численних внесєнь і інтерпеляцій замкнули засіданє. Слїдуюче засіданє нині.

Відєнь. Рада державна вибрала 258 голосами Катрайна президентом. Катрайн дякував і обіцяв безсторонний провід. Привитав заступників пятої куриї, виражаючи надїю, що прилучать ся до позиточної праці; жєлає мирної злуки між всіма народностями в інтересї розвою держави і кінчить одушевлєним окликом на честь цєсаря. На заступників президента вибрано Абрагамовича і Крамаржа.

Канєя. Агенция Гаваса доносить що башибожуки турецкі напали на інсургєнтів, що хотіли ся звідтам цофнути в глибину острова а трупи убитих безчестили. Війска європейскі розброюють башибожуків. Цїлий баталїон французького війска відїде звідси до Сигїї, як лише надїдуть нові підмоги.

Не залишіть прочитати!

М. ФЛЯЙШЕР

робітня одягів для мужчин

Чернівці, ул. панська ч. 16.

Виготовляє убрания мужескі після найновішого крою за ціну як найдешевшу.

Замовленя з провінції виконує як найдокладнійше.

Сплата може після умови відбувати ся ратами.

Цілий одяг для мужчин від 15 зр. в гору.

Літні плащі (берцігері) від 14 зр. в гору.

Для панів учителів! INSPECTIONSBERICHT

є на складі в друкарні

„Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складі отєї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток

для чемних діточок.“

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодинокую книжочку.

Замовленя приймає й редакція „Буковини.“

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокое руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Впреосв. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекураційними подають „Дністрови“ можлиеть обезпечувати і виплачувати і найвисші суми.

Поїсеи „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На жите можна обезпечати ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористійшіи услівя і видає поїсеи і квїти в рускім язїці.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опроцентовани по 5 процент. Іваранция цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Хто хоче мати добру і дешеву МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обелужу Вас по братньому.

З поважанем

В. Данилевич,
машинїст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. зелїзничїй (Bahnhofstrasse) ч. 26.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-русского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і німецкій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди			Відходять	Поїзди		
	поспїшні	особові	міщані		поспїшні	особові	міщані
до Чернівців				з Чернівців			
3 Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029 538
3 Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717	1048 616
3 Новоселиці, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиці			430 612

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час рїжнить ся від львівского о 36 минут, а від черновецького о 44 минут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькім 12 год. 44 минут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

За редакцію відповідає Осип Маковей.